

Eduardo Sánchez
cronista cultural

Ja fa molt de temps que a les Terres de l'Ebre la biografia i les memòries han assolit en la historiografia la plenitud necessària per poder dir que el nostre territori es pot comparar a altres zones de la geografia catalana. Unes grans biografies que comencen a la dècada dels quaranta, amb Sebastià Juan Arbo, seguit d'Artur Bladé, fins arribar als nostres dies amb Xavier Garcia i Emigdi Subirats, gràcies a la col·lecció *Gent Nostra* d'Onada Edicions de Benicarló, que han aconseguit i han aprofitat al públic nombroses figures importants de la nostra cultura, sense oblidar al canareu Josep Sancho i les seves magistrals biografies sobre Artur Bladé i Marcel·lí Domingo i, també, Eduardo Margareto sobre John Fante. Ara mateix ha aparegut la biografia que, per extensió i qualitat, es pot comparar a la de Sancho, *Manel Ollé i Albiol. Biografia compartida*, a càrrec de Rafael Haro (Amposta, 1967). Una biografia que arriba en un bon moment, totalment necessària, per conèixer la vida i l'obra d'un autor, la curiositat intel·lec-

tual del qual l'ha portat per diferents camins, no només de l'Ebre català, sinó a altres llocs dels Països Catalans, i també peninsulars. Justament, el capítol dedicat a Galícia m'ha sorprès i m'ha fascinat poderosament, en recordar que l'Arbo va tenir una bona amistat amb Camilo José Cela, Álvaro Cunqueiro o el periodista de A Coruña Carlos García Bayón, però és precisament en aquest capítol en què es pot resumir la passió cultural d'Ollé en un fragment en què diu a Haro: "Em diu Ollé, respecte als seus viatges a Galícia, a les Illes i a la Catalunya Nord que no hi havia amb esperit de turista; amb afany de saber". Una forma de viatjar totalment entre el viatge i el turista. És aquí precisament on entra l'Ollé autèntic, aquell que recorre bona part de la nostra geografia i, d'aquesta forma, ja sigui la Ribagorça, el Matarranya, Galícia o les Balears, entre altres, formen part del seu itinerari vital per descobrir i aprendre una altra forma de viure la vida dels seus habitants. Ens trobem davant de quelcom més que una simple biografia: és la història que ens connecta amb els nostres avantpassats fins avui mateix. El retrat més complet i apassionant que fins al moment s'hagi escrit sobre l'autor d'Ulldecona. La seva estimadíssima Ulldecona. Es tracta d'una anàlisi seriosa, erudita i rigorosa en les seves conclu-

sions literàries, socials i humanes per explicar les raons per les quals el nostre protagonista ha arribat a convertir-se en el magnífic escriptor que ha impulsat nombroses activitats en pro de la nostra cultura.

M'ha captivat la profunditat amb què Rafael Haro ha escrit aquesta biografia que, fins i tot, podem qualificar d'entranyable i completíssima en molts aspectes. Per una part, la coneixença personal del biografat; i de l'altra, les nombroses xerrades mantingudes entre tots dos han donat a Haro la possibilitat d'entrar en el món d'Ollé i descobrir les moltes facetes en què es mou. És una biografia monumental, però això no vol dir que sigui complexa. A mesura que avança anem endevinant les raons que han portat Ollé a tenir una personalitat accessible i oberta a tots aquells que han buscat els seus consells i la seva saviesa, al servei, principalment, dels seus alumnes. És una biografia verídica, i Haro, per utilitzar un símil tantes vegades recordat, s'ha posat en la pell del personatge. La lectura flueix com flueixen els esdeveniments i el pensament d'Ollé. D'aquesta forma, i des del primer moment, aquest es posa al servei del nostre biògraf. Com a lectors, una vegada en aquest impressionant estudi és impossible deixar-lo. Mitjançant els seus records, les seves idees i el seu

pensament, els personatges que l'han acompanyat, la curiositat per tot allò que té a veure amb la natura -que ja va posar de manifest en la fantàstica *L'escamot de la nit serrada*- han donat

com a resultat aquesta biografia, que demostra que a les Terres de l'Ebre, aquest gènere ha assolit la seva majoria d'edat, i la de Rafael Haro sobre Manel Ollé ho confirma plenament.

EL DIBUIX DE LA SETMANA per Jokin Moya

